

Lovforslag nr. L 172. Fremsat den 7. februar 1995 af Poul Nødgaard (FP), Aage Brusgaard (FP), Ole Donner (FP), Niels Højland (FP) og Pia Kjærsgaard (FP)

Forslag

til

Lov om nedlæggelse af amtskommunerne

Amtskommunerne nedlægges med virkning fra den 1. januar 1998.

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget er en genfremsættelse. Lovforslaget er senest fremsat i folketingsåret 1990-91 (2. samling). Der henvises til Folketingstidende 1990-91 (2. samling), forhandlingerne sp. 1842 og 4031 og tillæg A sp. 3313.

Danmark er ikke større, end at primærkommunerne og staten kan overtage amtskommunernes nuværende opgaver og løse dem, eventuelt i fælleskommunale enheder. De opgaver, der ikke kan klares lokalt, må løses af centraladministrationen. Det er kun at skabe ekstra, goldt papirarbejde at opretholde den amtskommunale sektor, der er et overflødigt og kunstigt mellemlid.

Vedtages lovforslaget, må der selvsagt opgave for opgave tages stilling til, hvilke myndigheder der skal overtage amtskommunernes nuværende opgaver.

Forslagsstillerne forudsætter, at regeringen i så fald fremsætter de nødvendige lovforslag om lovændringer som følge af vedtagelsen.

Forslagsstillernes foreløbige tanker, som ændringerne skal bygge på, er følgende:

Sygehusvæsenet beslaglægger over halvdelen af de samlede amtskommunale udgifter.

Sygehusene bør være selvstyrende under sundhedsministerens overordnede ledelse. For patienter, der venter på plejeforanstaltninger i hjemkommunen, betaler kommunen sygehusholdet. Fra sundhedsministerens side bør der tilstræbes en jævn fordeling af lokale sygehuse, og store mastodontsygehuse bør undgås.

Erfaringer har vist, at udlægningen af særforsorgen til amtskommunerne var en fejltilstand, og Fremskridtspartiet stemte da også i sin tid imod udlægningen.

Forslagsstillerne ønsker derfor hurtigst muligt at føre særforsorgen tilbage til staten. En stor del af det personale, man havde til administration af særforsorgen, er blevet siddende i Socialministeriet, og nyt personale er ansat i amtskommunerne. Nu har man i vid udstrækning dobbelt så meget administrativt personale som tidligere til at varetage samme opgave, uden at de handicappede og sindslidende derved har fået bedre kår – tværtimod.

Henvi- ning til plejefamilier, døgninstitutioner, bofællesskaber og andre foranstaltninger ved fjernelse af børn fra hjemmet kan varetages af kommunerne alene. De sociale udvalg i kommunerne har i forvejen tilsynspligten med børn fjernet fra hjemmet, og de er også tættest på den enkelte familie.

I det omfang privatisering ikke kan finde sted, kan de nuværende amtskommunale trafikkselskaber drives som fælleskommunale enheder, idet forslagsstillerne dog mener, at en privatisering af busruterne vil være langt den billigste løsning.

I vejsektoren er det efter forslagsstillernes opfattelse mest praktisk at lade Vejdirektoratet i samarbejde med Landsplanafdelingen i Miljø- og Energi- ministeriet og de berørte primærkommuner overtage alle anlæg af de overordnede forbindelsesveje og således ikke blot tage sig af de egentlige motorveje. Alle øvrige veje kan kommunerne udmærket tage sig af, om fornødent i samarbejde med hinanden og med Vejdirektoratet til at formidle og rådgive samt afgøre tvistigheder, hvor dette undtagelsesvis måtte være nødvendigt.

De alt for mange og besværlige miljøforanstaltninger, amtskommunerne tager sig af, kan fordeles på samme måde som med vejsektoren.

De offentlige gymnasier bør være statsskoler. Folkeskolespørgsmål kan primærkommunerne selv klare, til dels i samarbejde med Undervisningsministeriet.

Fremskridtspartiet ønsker ikke skatteydermidler anvendt til alle mulige foreningsspørgsmål og andre særinteresser eller til fritidsundervisning eller direkte støtte til kulturlivet som teaterordninger, musikliv osv. Når denne anvendelse af skatteydermidler bortfalder, behøves der selvsagt ingen administration på dette område.

De mange forskellige sektorplaner, amtskommunerne hvert år udarbejder (næsten én daglig), kan spares.

De amtskommunale udgifter er steget enormt siden 1987.

Hvor de amtskommunale drifts- og anlægsudgifter i 1987 var ca. 39 mia. kr., var de i 1993 steget til ca. 53 mia. kr. (Budgettal 1995: 55 mia. kr.). Amts-

kommunerne har da også sat deres beskatningsprocenter ganske kraftigt i vejret. De fleste af de besparelser, der hidtil har været forsøgt, har kun været af kort rækkevidde.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget vil selvsagt betyde en besparelse på de offentlige budgetter, først og fremmest fordi en lang række dobbeltfunktioner undgås. Forslaget indeholder derfor en stærkt tiltrængt begrænsning af antallet af offentligt ansatte. Den herved frigjorte veluddannede arbejdsreserve vil det private erhvervsliv hellere end gerne ansætte.

Forskningsleder ved Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut, cand.polit. Palle Mikkelsen, udtalte i august 1988 med udgangspunkt i en rapport fra Finansministeriet, der lagde op til at overflødigøre amtskommunerne på vejområdet, at det måske var en idé helt at nedlægge amtskommunerne. Begrundelsen var, at Danmark er overadministreret, bl.a. fordi amtskommunerne ikke blev det koordinerende niveau mellem en række offentlige sektorer,

som meningen var, da man valgte at bibeholde amtskommunerne i forbindelse med kommunalreformen i 1970.

Også tidligere statsminister Poul Schlüter har tidligere i dagspressen givet udtryk for, at han ønsker en ny kommunalreform, der afskaffer amtskommunerne, idet han er tilhænger af det tostrengede system. Også tidligere minister og nuværende amtsborgmester Laurits Tørnæs (V) m.fl. har slået til lyd for amternes nedlæggelse.

Amtsrådene har for længst udspillet deres rolle, og mindre end en tredjedel af befolkningen interesserer sig for amtskommunerne. Befolkningen ønsker lavere skatter, lavere offentlige udgifter og mindre bureaukrati. Uden en nedlæggelse af amtskommunerne bliver det umuligt at gennemføre reelle besparelser i den offentlige sektor. En nedlæggelse af amtskommunerne må være den første hindring, der skal fjernes, hvis fornyelse, forenkling og modernisering af den offentlige sektor skal blive andet og mere end skønne hensigtserklæringer herom.